

Γιώργος Αγγελάκης

Ερευνητής Τμήμα Οικονομίας & Διοίκησης MAIX, υπ. διδάκτωρ Τμ. Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας ΕΛΜΕΠΑ

Γιώργος Αγγελάκης

Έρευνα Τουρισμού Δυτικής Κρήτης Περίοδος 2024

Η έρευνα και ανάλυση υλοποιήθηκε από το Παρατηρητήριο Τουρισμού Δυτικής Κρήτης και συντονίστηκε από το τμήμα Οικονομίας & Διοίκησης του Μεσογειακού Αγρονομικού Ινστιτούτου Χανίων (MAIX), σε συνεργασία με το Εργαστήριο Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης του Πολυτεχνείου Κρήτης, το τμήμα Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας του Ελληνικού Μεσογειακού Πανεπιστημίου (ΕΛΜΕΠΑ), μέλη του Τμήματος Οικονομικών επιστημών του Πανεπιστημίου Κρήτης και την Ανώτερη Σχολή Τουριστικής Εκπαίδευσης Κρήτης (ΑΣΤΕΚ).

Το Παρατηρητήριο Τουρισμού Δυτικής Κρήτης, λειτουργεί πάνω από μια δεκαετία με πρωτοβουλία της Περιφέρειας Κρήτης και της Ένωσης Ξενοδόχων Χανίων ενώ συμμετέχει επίσης το Οικονομικό Επιμελητήριο Δυτικής Κρήτης και το Επιμελητήριο Χανίων.

Για την ανάλυση της έρευνας που πραγματοποιήθηκε στο αεροδρόμιο Χανίων (Ι. Δασκαλογιάννης) έχουν συμπεριληφθεί 2.500 έγκυρα ερωτηματολόγια, μεταφρασμένα σε διάφορες γλώσσες, από ερευνητές του MAIX και του Πολυτεχνείου Κρήτης. Η έρευνα αυτή χρηματοδοτήθηκε από την Περιφέρεια Κρήτης. Για την ομαλή διεξαγωγή της έρευνας υπήρχε συνεχής υποστήριξη από τη Fragort-Greece και το Προσωπικό του Αερολιμένα Χανίων.

Ομάδα συγγραφής και ανάλυσης

- Δρ. Γεώργιος Μπαουράκης, Διευθυντής Μ.Α.Ι.Χ.
- Περικλής Δράκος, ΕΔΙΠ, Τμ. Οικονομικών Επ. στημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Γεώργιος Αγγελάκης, Ερευνητής Τμ. Οικονομίας και Διοίκησης Μ.Α.Ι.Χ., υπ. διδάκτωρ

Τμ. Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας, ΕΛΜΕΠΑ

- Καθ. Κωνσταντίνος Ζοπουνίδης, Ακαδημαϊκός, Διευθυντής Εργ. Συστημάτων Χρηματοοικονομικής Διοίκησης & Ανάλυσης Δεδομένων και Πρόβλεψης του Πολυτεχνείου Κρήτης, Audencia Business School, France

Ομάδα επιστημονικής υποστήριξης

- Δρ. Κυριάκος Κώτσογλου, Αντιπεριφερειάρχη Τουρισμού και Ηλ. Διακυβέρνησης, Περιφέρεια Κρήτης
- Επ. Καθηγητής Χρήστος Λεμονάκης, Διευθυντής Εργαστηρίου Διοικητικής Οικονομικής και Συστημάτων Αποφάσεων, Τμ. Διοικητικής Επιστήμης & Τεχνολογίας, ΕΛΜΕΠΑ
- Αν. Καθηγητής Γεώργιος Ατσαλάκης, Σχολή Μηχανικών Παραγωγής & Διοίκησης, Πολυτεχνείο Κρήτης
- Καθηγητής Γαγάνης Χρυσοβαλάντης, Τμ. Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Αν. Καθηγητής Ανδρέας Παναγόπουλος, Τμ. Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Αν. Καθηγητής Στυλίδης Δημήτριος, Τμ. Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Επ. Καθηγητής Σπυριάδης Αθανάσιος, Τμ. Οικονομικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Κρήτης
- Επ. Καθηγήτρια Σημαντηράκη Βανέσσα, Εκτελεστική Διευθύντρια ΕΛΜΕΠΑ

ΚΥΡΙΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Σχετικά με τις αφίξεις αλλοδαπών τουριστών στο αεροδρόμιο Χανίων και με βάση τα στοιχεία της Fragort-Greece για το έτος 2024, καταγράφεται ρεκόρ αφίξεων, ξεπερνώντας τα 1.5 εκατ. αφίξεις, σημειώνοντας αύξηση 8% σε σχέση με το προηγούμενο έτος, όπου είχαν σημειωθεί 1.4 εκ. αφίξεις. Η φετινή αύξηση καταγράφεται τόσο από Σκανδιναβούς όσο και από μη Σκανδιναβούς αλλοδαπούς τουρίστες.

Ειδικότερα από τους Σκανδιναβούς, τη μεγαλύτερη αύξηση σημειώνουν οι Νορβηγοί με 9% και ακολουθούν Δανοί και Φινλανδοί με 6% και 2%, αντίστοιχα, ενώ μικρή μείωση καταγράφουν οι Σουηδοί. Γενικά, παρατηρούμε ότι οι Σκανδιναβοί σταθεροποιούνται κοντά στο 36% επί των συνολικών αφίξεων μετά την εποχή του κορονοϊού, όταν πριν το ποσοστό τους είχε εδραιωθεί γύρω στο 50%. Το γεγονός

αυτό δεν σημαίνει ότι οι αφίξεις των Σκανδιναβών μειώνονται, αλλά ότι οι αφίξεις των μη Σκανδιναβών αυξάνονται με πολύ πιο γοργούς ρυθμούς.

Από τις υπόλοιπες κύριες εθνικότητες, Πολωνοί, Γερμανοί και Βρετανοί είναι αυτοί που σημειώνουν διψήφια ποσοστά αυξήσεων, με τους Βρετανούς να συνεχίζουν να παραμένουν στην πρώτη θέση επί των συνολικών αφίξεων. Σχετικά με τις υπόλοιπες εθνότητες, ενθαρρυντικές είναι οι αυξήσεις των Τσέχων, Ολλανδών και Γάλλων.

Η υλοποίηση της τουριστικής έρευνας στον Αερολιμένα Χανίων, εκτός από τις προσωπικές συνεντεύξεις και ερωτηματολόγια όπου χρειαζόταν, πραγματοποιήθηκε πλήρως με το αυτοματοποιημένο σύστημα οικειοθελούς συμμετοχής των αλλοδαπών τουριστών με την χρήση των προσωπικών τους συσκευών (PC, Smartphone και Tablet). Η επιλογή αυτής της δυνατότητας γνωστοποιείται στους επισκέπτες από τον εκπρόσωπο της έρευνας ή/και με ROLL UPS και ενεργοποιείται στην γλώσσα επιλογής του ενδιαφερόμενου μέσω οπτικής σάρωσης κατάλληλου Url ή QR Code από το laptop, smartphone ή tablet.

Αναφορικά με τα αποτελέσματα της έρευνας, οι τουρίστες που προτιμάνε το αεροδρόμιο Χανίων ως τελικό προορισμό για τις διακοπές τους, παρουσιάζουν μια σταθεροποιητική τάση ως προς το προφίλ τους σε σχέση με την περυσινή τουριστική περίοδο σε σημείο να μπορούμε να υποστηρίξουμε ότι οι όποιες ανακατατάξεις συντελέστηκαν στην περίοδο 2020-2022 έχουν παγιωθεί και βρισκόμαστε πλέον σ' ένα καινούργιο σημείο ισορροπίας.

Έτσι και φέτος καταγράφεται υψηλό το ποσοστό των αλλοδαπών τουριστών που επισκέπτονται τη Δυτική Κρήτη για πρώτη φορά, κυρίως λόγω της μειωμένης συμμετοχής Σκανδιναβών τουριστών, μετά την κορονοϊού εποχή, που παραδοσιακά προτιμάνε να ξαναεπισκέπτονται τον συγκεκριμένο προορισμό. Το 55% των τουριστών επισκέπτονται τη Δυτική Κρήτη για πρώτη φορά. Το ποσοστό αυτό ενισχύεται από την αύξηση των επισκεπτών από το Η.Β., την Γερμανία και την Πολωνία.

Οι αλλοδαποί τουρίστες που πραγματοποιούν διακοπές στη Δυτική Κρήτη είναι έως 54 ετών και υψηλού μορφωτικού επιπέδου. Δραστηριοποιούνται στην πλειοψηφία τους στον

τριτογενή τομέα με πλήρη απασχόληση, ενώ το εισοδηματικό τους επίπεδο κυμαίνεται στα 70.000 ευρώ. Ο μέσος όρος διακοπών είναι 9 ημέρες, πραγματοποιώντας διακοπές με τον/τη σύντροφο τους με ή χωρίς με παιδιά κυρίως σε ξενοδοχεία 4 αστέρων. Η πραγματοποίηση του ταξιδιού και των διάφορων τουριστικών πακέτων γίνεται κυρίως από τους ίδιους, οι μισοί από τους τουρίστες δεν προτιμάνε κανένα πακέτο διατροφής εντός ξενοδοχειακού καταλύματος, ενώ το λεγόμενο πακέτο διατροφής «all inclusive» παραμένει σε μικρό ποσοστό.

Η μέση δαπάνη των επισκεπτών έχει αυξηθεί, κυρίως λόγω του υψηλού κόστους ενέργειας και πρώτων υλών (ο διατροφικός δείκτης έχει φτάσει σε διψήφιο ποσοστό) αλλά και του κόστους των αεροπορικών εισιτηρίων και των τουριστικών καταλυμάτων.

Στον κλάδο της εστίασης φαίνεται ότι δαπανήθηκε σχεδόν ο μισός προϋπολογισμός των τουριστών, ενώ έγινε χρήση ενοικιαζόμενων οχημάτων κατά μέσο όρο 7 ημέρες, για να επισκεφθούν κυρίως τις παραλίες του Ελαφονησίου, Μπάλου και Φαλασάρνων, αλλά και διάφορα μουσεία και εκκλησίες.

Αξιοσημείωτο είναι ότι το ποσοστό της επαναλαμβανόμενης επίσκεψης στην παραλία του Μπάλου είναι πολύ λιγότερο από το ποσοστό εκείνων που την επισκέπηκαν για πρώτη φορά, υποδεικνύοντας, μεταξύ άλλων και την μη ικανοποίηση τους από τις προσφερόμενες υπηρεσίες, καθιστώντας απαραίτητη την αειφορική διαχείριση του προορισμού, δεδομένου όχι μόνο του πολύ μεγάλου αριθμού αφίξεων αλλοδαπών τουριστών αλλά και των μειώσεων των επαναλαμβανόμενων επισκέψεων που ίσως να κρύβεται μια απογοήτευση από την προηγούμενη τους επίσκεψη.

Συνεχίζουν και καταναλώνουν σε υψηλά ποσοστά τα τοπικά αγροτικά προϊόντα, με την πλειοψηφία των τουριστών που έχουν ήδη ξαναεπισκεφθεί τη Δυτική Κρήτη να αγοράζουν περισσότερο τα τοπικά αγροτικά προϊόντα από ότι οι τουρίστες που επισκέπτονται την περιοχή για πρώτη φορά, γεγονός που αναδεικνύει την εμπιστοσύνη που δείχνουν οι επισκέπτες στα Κρητικά ποιοτικά αγροτικά προϊόντα.

Μένουν απόλυτα ικανοποιημένοι από το τοπίο, το κλίμα, τις παραλίες, την κρητική γαστρονομία, τη συμπεριφορά και φιλοξενία των ντόπιων, τους χώρους εστίασης και φιλοξενίας, αλλά με μια μικρή μείωση στο ποσοστό της

ικανοποίησης τους σχετικά με τα προηγούμενα έτη. Αντίθετα, συνεχίζεται η ύπαρξη της έντονης δυσαρέσκειας για τις ανεπαρκείς υποδομές ποδηλατόδρομων, την κυκλοφοριακή συμφόρηση και την έλλειψη διαθέσιμων χώρων στάθμευσης, τα οποία προβλήματα επιδεινώθηκαν ακόμα περισσότερο λόγω του υψηλού αριθμού τουριστικών αφίξεων και χρήζουν απαραίτητης και σημαντικής βελτίωσης, ενώ με τα θέματα βιωσιμότητας τουρισμού φαίνεται ότι πολλά πράγματα ακόμα πρέπει να γίνουν.

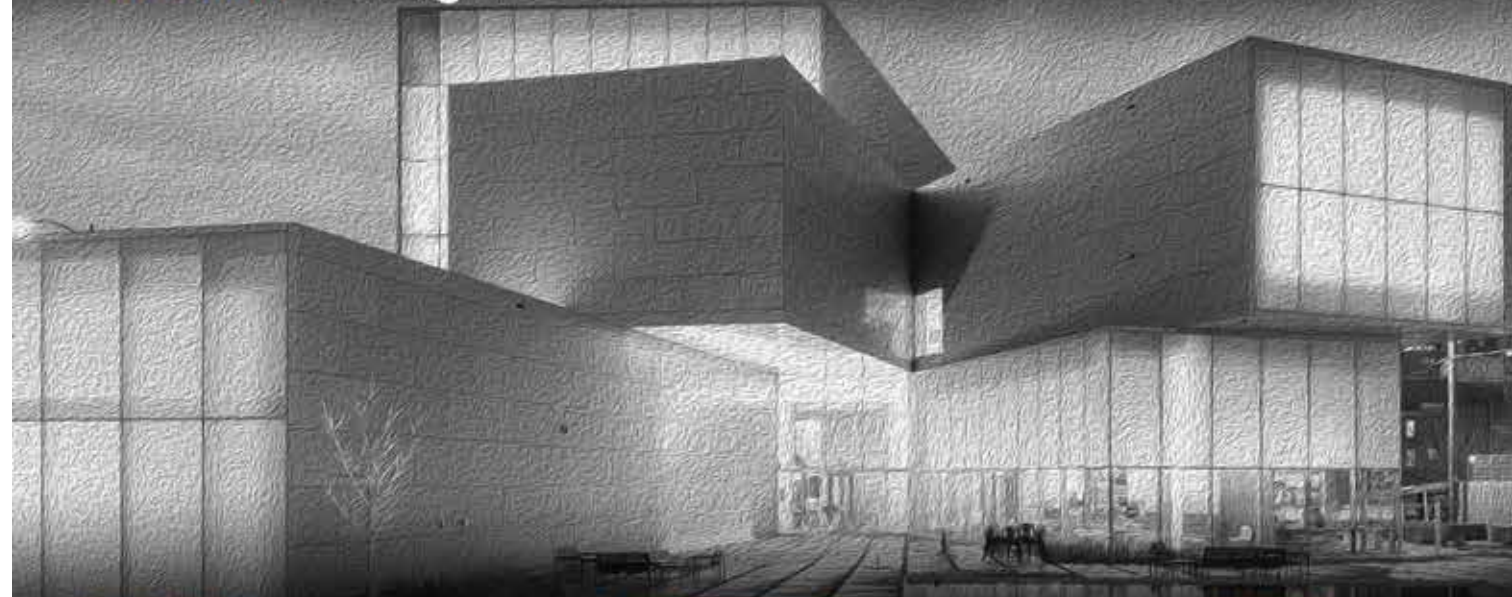
Συνεχίζουν και εκφράζουν έντονα παράπονα για την κακή κατάσταση του οδικού δικτύου και της σήμανσης, ενώ υπάρχουν και κάποια αρνητικά σχόλια για το σύστημα αποκομιδής και περισυλλογής απορριμμάτων, το οποίο χρήζει περαιτέρω αναβάθμισης, καθώς πραγματοποιείται έντονη χρήση πλαστικών κυρίως στην Πόλη των Χανίων.

Τέλος, οι τουρίστες θα σύστηναν ανεπιφύλακτα τη Δυτική Κρήτη σε συγγενείς και φίλους, ενώ πάνω από τους μισούς επισκέπτες θα επισκεπτόντουσαν την περιοχή για διακοπές και τον χειμώνα εάν υπήρχε απευθείας ανταπόκριση από την πόλη τους, γεγονός που αναδεικνύει τη δυναμική του προορισμού για επέκταση της τουριστικής περιόδου.

Το φαινόμενο της τουριστικής συμφόρησης ήταν από τις ανησυχητικές αρνητικές παρατηρήσεις και για φέτος. Η υπερβολική ροή τουριστών σε εμβληματικά σημεία της πόλης, συνιστά εχθρό της αυθεντικής εμπειρίας που αποτελεί ένα από τα βασικά κριτήρια επιλογής προορισμού από ολοένα και περισσότερους ταξιδιώτες. Πιθανόν το ίδιο φαινόμενο να είναι υπεύθυνο για την ελαφρά κάμψη των θετικών σχολίων σε σχέση με την καταβαλλόμενη προσπάθεια εξυπηρέτησης στον τουρισμό, καθώς δείχνει ότι φθίνει η αμεσότητα / φιλικότητα επικοινωνίας που χαρακτήριζε τις υπηρεσίες τουρισμού και ιδιαίτερα τον κλάδο της εστίασης.

Η αυξημένη πίεση από την υψηλή ροή επισκεπτών έχει ως αποτέλεσμα την προσέγγιση του ορίου δυναμικότητας των τουριστικών επιχειρήσεων γεγονός που μπορεί να οδηγήσει σε υψηλότερες τιμές, μείωση ποιότητας υπηρεσιών και υπερφόρτωση των υποδομών.

Το αυξημένο κόστος υπηρεσιών δείχνει να έχει διττό αρνητικό αποτέλεσμα καθώς παρ' όλη την διατήρηση υψηλών δαπανών από τους επισκέπτες, ούτε οι επιχειρηματίες καρπώνονται επιπλέον έσοδα και ταυτόχρονα παρατηρούνται τάσεις δυσαρέσκεια από τους τουρίστες.

EXHIBITION SERVICES

SHOPFITTING SERVICES

EVENT SERVICES

We are proud that well-know customers rely on our services on regular basis and would be happy to add you to our list.

... and others